

Obsah

Nemoc a bolest v životě člověka	15
1.1 Spirituální a pastorační péče	15
1.2 Historie	17
1.3 Nemoc, utrpení a bolest v současné době	20
1.4 Odraz nemoci a bolesti v životě člověka	23
1.5 Nemoc jako výzva a úkol	24
1.6 Spiritualita a náboženství	27
1.7 Reakce člověka na ohrožení nemocí a utrpením	30
1.8 Pohled na nemoc z hlediska křesťanské víry	32
1.9 A smrt?	35
1.10 Ti, kdo nemocné a umírající doprovázejí	36
Spiritualita nemocného	38
2.1 Vnější a vnitřní svět nemocných	38
2.2 Blízké a vzdálené cíle	40
2.3 Naděje jako duchovní potřeba	41
2.4 Pojmy „spirituální“ a „duchovní“	44
2.5 Spirituální hodnoty a spirituální cíle	46
Kvalita života	48
3.1 Kvalitu života hodnotí nemocný sám	48
3.2 Tři časové fáze spoluurčující kvalitu života	49
3.3 Význam minulosti, přítomnosti a budoucnosti v perspektivě nemocného	50

Formy a stupně spirituality	54
4.1 Spiritualita obecná	54
4.2 Obecná spiritualita spojená s existenciálními otázkami	56
4.3 Spiritualita s podílem „náboženských vzpomínek“	58
4.4 Spiritualita vlastního duchovního světa	59
4.5 Spiritualita více či méně neznámého náboženství	59
4.6 Spiritualita takzvaných sekt	60
4.7 Spirituality léčitelů	61
4.8 Spiritualita člověka integrovaného v některém „velkém náboženství“	62
4.9 Falešná spiritualita	63
4.10 Pověrečná spiritualita	63
Křesťanská spiritualita a její náboženské projevy	64
5.1 Římskokatolická církev	65
5.2 Pravoslavná církev	70
5.3 Českobratrská církev evangelická	72
5.4 Církev československá husitská	73
5.5 Církev Křesťanská společenství	73
5.6 Apoštolská církev	74
5.7 Spiritualita Romů	74
Spirituality mimokřesťanské	76
6.1 Spiritualita muslimů	76
6.2 Spiritualita židů	77
6.3 Svědkové Jehovovi	78
6.4 Spirituality kultů a tzv. nových náboženských hnutí	79
6.5 Synkretistické spirituality	79
Posuzování spirituality	81
7.1 Hledisko religionistické	82
7.2 Hledisko teologické	82
7.3 Hlediska psychologie a medicíny	83

Spirituální dimenze v nemoci	84
8.1 Spiritualita v nemoci objevená	84
8.2 Spiritualita potlačovaná	85
8.3 Spiritualita znovu odkrývaná	86
8.4 Spiritualita integrovaná	86
Spirituální aspekty nemoci a bolesti	88
9.1 Různé aspekty lidského života	89
9.2 Existenciální otázky	90
9.3 Specificky náboženská témata	91
9.4 Náboženská víra jako zátěž	92
9.5 Náboženská víra jako pomoc	93
9.6 Jak poskytovat spirituální pomoc	94
9.7 Vztah k psychologické a psychiatrické pomoci	95
9.8 Výchova, vzdělání, spirituální hodnoty	96
Duchovní rozhovor	99
10.1 S kým nemocný vede duchovní rozhovor	100
10.2 Obsah duchovního rozhovoru	102
10.3 Útěcha a pravda	102
Křesťanská víra v péči o nemocné	104
11.1 Víra je určena především „ad usum proprium“ čili k vlastnímu užítí	104
11.2 Víra má být žita podle vzoru Ježíšova	105
11.3 Víra dává zásadní horizont pohledu na život a na smrt	106
11.4 Víra ve vzkříšení	107
11.5 Víra a zodpovědnost	108
Spirituální péče o nemocné v ekumenické a mezináboženské perspektivě	110
12.1 Široké spektrum	111
12.2 Teologické otázky	112
Pastorační péče	115
13.1 Přístup k nemoci z hlediska křesťanské víry	117
13.2 Psychicky nemocní	119

Role víry v život ohrožujících stavech nemocného	120
14.1 Role víry v průběhu nemoci a léčby	120
14.2 Psychika nemocného	122
14.3 Patologie víry	123
Duchovní v roli doprovázejícího	125
15.1 Doprovázení	126
15.2 Specifika doprovázení duchovním	127
15.3 Dvě exponovaná místa	129
15.4 Nebezpečí	132
15.5 Nejen duchovní doprovázejí	133
Doprovázející duchovní i laik	134
Péče o existenciální a duchovní potřeby pacienta z pohledu zdravotníka	136
Těžce nemocný člověk v domácím prostředí	140
Eutanazie z pohledu pastorační péče	145
18.1 Pohled katolické církve	146
18.2 Odraz diskusí	148
18.3 Strach	149
18.4 Mentalita eutanazie	151
18.5 Odstranit, nebo doprovázet?	153
Etika v doprovázení nemocných	155
19.1 Mezosobní vztahy	156
19.2 Vztah k životu a smrti	158
19.3 Úcta k tomu, co po smrti zůstává	160
Péče o pozůstalé	162
Závěr – shrnutí	166
Summary	168
Literatura	170